

Märta Stenevi: Almedalstal 2021

Talare

Märta Stenevi
Miljöpartiets språkrör

Datum

6 juli 2021

Plats

Almedalen

Omständigheter

Miljöpartiets språkrör Märta Stenevis tal i Almedalen 2021.

Vänner, "Vår stackars lilla stad Lytton är borta. Elden kom så snabbt. Det fanns inte tid för oss att packa. Jag lämnade alla mina fotoalbum. Jag lämnade allt." Så skrev en kanadensisk kvinna förra veckan när hennes stad brunnit upp i en skogsbrand. På ett ögonblick försvann alla sparade minnen i klimatkrisens lågor. Ändå hamnar klimatkrisen i skuggan av regeringskrisen i debatten. Scener som den i Lytton utspelar sig över världen. Nya värmerekord slås överallt. I Sverige har vi just upplevt den varmaste junimånaden som någonsin uppmätts. Igen. Miljöpartiet har suttit i regering i sju år nu. Vi gör det för att vi vill göra allt vi kan för att bromsa den här utvecklingen. Och Miljöpartiet har gjort skillnad. Det är i Sverige vi ser en ny grön industriell revolution. Det är här elbilarna växer fram snabbast i Europa. Det är här det fossila fasas ut, och det förnybara in. Miljöpartiet gör skillnad. Men vad spelar det för roll vilket land som är bäst, när inget land gör det som faktiskt krävs. När det inte räcker. Vi är ett litet parti som gjort stor skillnad. Vissa, konservativa krafter tycker nog att vi fått alldeles för mycket att säga till om. Men till er som precis som vi vet hur akut det är att lösa klimatkrisen vill jag säga detta: Vi kommer göra mycket mer. Vi kommer göra det möjligt att resa snabbt och enkelt med tåg i hela Sverige. Vi kommer slopa industrins utsläpp och skapa tusentals nya jobb. Och vi kommer kämpa emot varenda investering som går till det som skadar klimatet. Vi miljöpartister ägnar oss åt politik eftersom vi tror att det är samhället som ska lösa klimatproblemen, politiken ska göra det lätt att välja rätt. De stora kraven måste vi ställa på de stora klimatbovarna. Inte på dig. I Sverige har vi börjat se effekterna av en politik där vi gjort detta, där vi ställer krav på de som släpper ut mest. Många har varnat för att det skulle vara en dödsstöt för industrin. Men det blev precis tvärtom. Våra miljölagar och storsatsningar på en grön industri har blivit Sveriges största konkurrensfördel. Att ställa krav på industrin blev inte slutet - det blev startskottet för något nytt. Den gröna omställningen av industrin har redan skapat tusentals nya jobb. I Gällivare, Skellefteå och Boden.

Jag vet att alla som arbetar där idag, och de som kommer arbeta där i framtiden, känner en enorm stolthet över att vara med och ställa om Sverige. Med Miljöpartiets gröna industripolitik kommer vi möjliggöra för många, många fler jobb. Vår klimatpolitik är ingen liten symbolåtgärd. Den handlar om att ansvaret för klimatomställningen är politiskt. Den handlar om att förändra samhället i grunden. Skapa gröna jobb. Göra det lätt för vanliga människor att leva hållbart, i hela landet. Och de enda i det här landet som ska skämmas, det är de politiker som försöka hålla fast oss i oljeberoende mitt i en klimatkris. Mitt parti bildades vid ett litet köksbord på Henriksdalsberget för fyrtio år sedan. Med tanke på hur många som brukar hävda att de satt med vid där bordet, kan man fundera lite på hur stort det där bordet egentligen är. Men oavsett så är det alltid intressant att höra berättelsen om varför de bildade vårt parti. Då hade Sverige på bara femtio år gått från att vara ett ganska fattigt land, till att bli ett av världens rikaste. Utbildning för alla, jämställdhet och en stark arbetarrörelse hade skapat både ett innovativt näringsliv och ett stort välstånd som kom många till del. Ja, Sverige hade blivit ett rikt land - men vi hade skapat rikedomerna genom att utarma våra hav, våra sjöar och våra skogar. Vi hade byggt vårt välstånd på bekostnad av miljön. Miljöpartisterna samlades vid det där köksbordet för att det skulle finnas ett hållbart alternativ. Ett alternativ för dig som gärna vill bygga välstånd, men inte genom att såga av den gren vi själva sitter på. De som satt vid det där köksbordet kom inte bara från miljörörelsen. De kom också ur kvinnorörelsen och fredsrörelsen. Det var de som ville se ett solidariskt och jämlikt samhälle och en mer levande demokrati, men också frihet att forma sin tillvaro, och frihet att sträva efter sina mål. Att få vara sig själv, inte behöva vara som någon annan. Partiet har förstås förändrats en del, men våra grundvärderingar är desamma. Vi har vår egen ideologi. Den gröna. En ideologi som kommer ur insikten att både socialismen och kapitalismen har misslyckats med att bygga hållbara samhällen. Vi miljöpartister tänker inte välja mellan höjda skatter på en död planet eller sänkta skatter på en död planet. Den gröna ideologin bygger på visionen om att skapa ett solidariskt och rättvist samhälle, på en levande planet. Att leva inom planetens gränser och samtidigt ta hand om varandra. Det är grön ideologi. Imorgon är det statsministeromröstning. Miljöpartiet kommer rösta grönt, dvs säga ja till Stefan Löfven. Varför då, frågar sig en del. Vad har ni fått betalt? Kommer det löna sig i opinionen? Det är kanske bra frågor. Maktpolitik är intressant. Men jag tänker så här: Ibland är det så enkelt som att det är rätt sak att göra. I och för sig hade det varit fint om mitt parti fick rösta fram mig eller Per som statsminister. Men där är vi inte. Än. Valet mellan Stefan Löfven och Ulf Kristersson är däremot för mig jättelätt. Jag

vill ha en rödgrön regering, inte en konservativ regering vars politik dikteras av högernationalister. Det handlar om värderingar. Moderater, kristdemokrater och liberaler kallar vårt motstånd mot Sverigedemokraterna för ett politiskt spel. Men det är inget spel. Det handlar om vanliga människors befogade oro för Jimmie Åkessons värderingar och hur hans parti skulle förändra deras vardag. Ulf Kristersson lovade förintelseöverlevaren Hédi Fried för tre år sedan att han "aldrig, aldrig kommer gå med på något samröre med SD." Ni minns kanske också hur Ebba Busch sa att ett samarbete var uteslutet eftersom SD var "en skandalfabrik utan dess like". Att liberalernas Jan Björklund vägrade samarbeta med SD eftersom det "är ett högernationalistiskt parti skapat ur nynazismen i modern tid." Sedan dess har Sverigedemokraterna inte förändrats. Det har däremot Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna. Motståndet mot Sverigedemokraterna handlar om värderingar - men också i högsta grad om sakpolitik. Vi miljöpartister har inget att hämta i förhandlingar med ett parti som förnekar 6 klimatförändringarna och utmålar människor från andra länder som problem snarare än grannar, kollegor och vänner. Vi gör inte upp med partier som klåfingrigt vill styra såväl det fria kulturlivet som det fria ordet. Värderingar och sakpolitik går hand i hand. Nej, vi som oroas över Sverigedemokraternas inflytande ägnar oss inte åt politiskt spel. Det har alltid varit självklart i svensk politik att förhandla om sakfrågor. Det är överhuvudtaget inget nytt. Det som är nytt i dag är att Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna är beredda att förhandla bort sina värderingar. När Miljöpartiet bildades kunde vi fokusera fullt ut på klimatet, miljön, feminismen och de internationella frågorna. Vi tänkte nog då att vi kunde ta rättvisa och jämlikhet i Sverige för givet. Men sedan dess har klassklyftorna ökat i Sverige. Högerpopulismen har blivit en maktfaktor. Ett jämlikt samhälle har blivit alltmer ojämnt. Vi gröna måste nu ta ett steg framåt och ta en annan roll i svensk politik. Ta ett tydligare ansvar för jämlikheten. För Sverige är idag ett delat samhälle. I Stockholm finns en väg mellan två stadsdelar. På ena sidan Bredäng, på andra sidan Mälärhöjden. I Bredäng finns det höghus och hyresrätter. Glädje, gemenskap, fotbollsplaner, 7 pizzerior, badhus och musikskola. Men också trångboddhet, barnfattigdom och tonåringar som skjuts till döds. I Mälärhöjden finns det villor med sjöutsikt, privata bryggor. Där bor höginkomsttagare med flera års längre medellivslängd än de i Bredäng. Jag pratade med några ungdomar från Bredäng nyligen som sa "när vi ser vita personer här så tror vi att de är vilse". Det är bara en väg, knappt sju meter bred som skiljer de två områdena åt. Men det är inte bara olika områden. Det är olika världar. Barnen går i olika skolor. Växer upp i olika samhällen. 2018 släppte

Barnombudsmannen en rapport om barn och utanförskap. 900 barn har intervjuats. Det är barn i förorten - och barn i glesbygd. De växer upp med en sak gemensamt - de har mycket lägre framtidstro än sina jämnåriga. De beskriver hur allt de läser om sin hemort är negativt. De beskriver en skola där ingen vuxen har några förväntningar på dem, där vikarier avlöser varandra. Så här säger ett av barnen, Sara, i rapporten: "Lärarna där, de var inte så bra. [...] de tänkte att 'De här eleverna, de kommer aldrig lära sig något, så det spelar ingen roll om vi typ kollar på film varje dag'. Så vi bara satt där. Och när alla elever började skrika, ingen kunde arbeta i det där, i den där skolan." Vårt samhälle ska finnas för människor där de bor. Oavsett om det är i Norrlands inland eller i en Stockholmsförort. Under lång tid har samhället dragit sig tillbaka. Service försvinner från både förort och glesbygd medan de privata alternativen etablerar sig 8 på Östermalm och i Vellinge. Vi miljöpartister vill ha ett samhälle som istället fördelar resurser solidariskt. Som ser till att vårdcentraler och förlossningskliniker finns i hela landet, för alla invånare. Som satsar på att det finns tillräckligt många poliser för att de ska kunna komma när man behöver dem. Som investerar i bibliotek och skolor i hela landet och skapar framtidstro. För vi ska tro på varenda unge. Vi ska tro på Sara. De konservativa pratar om krav. Om tvång och om att dra in bidrag. Jag vill prata om förväntningar och tilltro istället. De förväntningar på barn som gör det självklart att investera i dem och erbjuda det stöd de behöver. Den tilltro till våra barn som gör att det är självklart att satsa våra gemensamma resurser på skolan. Och därför är det lika självklart att våra skattepengar ska gå till just skolan och inte till utdelningar. Vi var med och genomförde friskolereformen för att vi vill att eldsjälar ska få plats i skolsystemet. Att alla barn inte lär sig bäst i samma mall. Men de stora skolkoncernerna trycker undan den småskaliga, fria pedagogiken och lärarkooperativen. Vinstjakten måste få ett slut. Pengarna ska gå till fler lärare och mindre klasser, inte till vinster. Idéburna fristående skolor, ja. Riskkapitalbolag i skolan, nej. För ett par veckor sen sköts en ung kille ihjäl utanför en skola i Husby framför barn som var ute och lekte på rasten. I torsdags mördades en ung man i Flemingsberg. I natt sköts ytterligare en ung man ihjäl i Rinkeby. Ett meningslöst våld utövat av hänsynslösa kriminella. Och i onsdags. I onsdags kom en polis aldrig hem från arbetspasset i Biskopsgården. En av de poliser som arbetar dag och natt för att skydda oss från våldet, föll själv offer för det. När rättsväsendet attackeras är det dels en tragedi för de anhöriga - men också en attack på vårt öppna och demokratiska samhälle. Våldet drabbar inte bara den som förlorar livet, familjer som förlorar en älskad. Det drabbar också oss i grunden av vårt samhällsbygge. Men det går att vända utvecklingen –

om vi håller huvudet kallt och hjärtat varmt. Lärdomarna från t ex Malmö är att det är genom långsiktighet, samverkan och förebyggande arbete vi löser problemen. För i de områden som gängen terroriserar finns goda krafter. Krafter som vill ta tillbaka sina parker, torg och gator och bygga hoppfulla, trygga samhällen. Det är då det fungerar - när hela samhället hjälper till i brottsbekämpningen. Den som skjuter ska bort från gatorna. Straff behöver skärpas och polisen få de resurser som krävs för att spåra och lagföra de kriminella. Men det räcker inte. Om vi stannar där kommer vi visserligen fylla fängelserna, men vi blir inte av med brotten. Så länge det finns nya barn som samhället gett upp om, nya barn som ingen tror på - då kan gängen lätt rekrytera nya hantlangare. Nya mördare. Att stoppa barn från att fastna i gängen är det enda som kommer kunna få bukt med våldet. Vi måste klara att trycka tillbaka gängen både på kort och lång sikt. Och vi ska slå mot pengarna. Minns ni Al Capone? Hans brottsimperium knäcktes till slut av att han fälldes för skattebrott. Så kan vi också knäcka gängen. Vi måste slå mot varenda felaktigt bygglov, skattebrott och varje spelautomat som saknar tillstånd. För det ska vara dyrt, det ska vara jobbigt och det ska vara svårt att vara kriminell. Vi ska jaga gängen tills de ger upp. För det är de mest utsatta som drabbas hårdast av våldet. Det är de som får sin frihet beskuren när det skjuts i deras områden. I ett fritt och jämlikt samhälle får inte människor vara rädda för att gå utanför dörren. Och i ett fritt och jämställt samhälle får inte människor heller vara rädda att gå in genom dörren. Det finns kvinnor i Sverige idag som spetsar öronen när de kommer hem på kvällen. Som undrar: vad är han på för humör idag? Kvinnor som är rädda i sitt eget hem, som fruktar att de ska mördas av sin egen man. Nu vänder jag mig till dig. Du där ute som lyssnar nu. Du som blivit uppträckt mot väggen, slagen och misshandlad. Du som är nervös när du är på väg hem för att du inte vet om ikväll blir en bra kväll eller en kväll då du blir slagen. Det var inte du som skrattade för högt åt den där killens skämt. Det var inte ditt fel för att du hade för roligt med dina vänner. Det är inte ditt fel för att du har fel vänner. Det är inte ditt fel för att du tjänar mer än honom eller för att du var trevlig mot någon på festen eller att han mår dåligt. Det är inte ditt fel för att du inte lämnade. Det är inte ditt fel för att du lämnade. Det är inte du. Det är bara den som slår som bär skulden. Jag lovar att jag kommer att fortsätta kämpa för dig. För att du ska få leva i trygghet. Mäns våld mot kvinnor måste få ett slut. För några veckor sedan presenterade jag och regeringen ett åtgärds paket med över 40 punkter, för att stoppa mäns våld mot kvinnor. De punkterna omfattar straffskärpningar, stöd till civilsamhälle och förebyggande arbete. Men också förslag för att bryta med normer som ger män makt över kvinnor, för att göra

upp med synen på kvinnors och barns kroppar som handelsvaror och maktmedel. Vi måste genomföra det programmet. Det kommer göra skillnad. Och sen ska vi fortsätta. För så länge en enda kvinna blir slagen måste vi göra mer. Våldet är den yttersta konsekvensen av ett ojämnt samhälle. Men den feministiska kampen måste riktas mot alla delar av samhället. Pandemin har gjort det smärtsamt tydligt hur lågt vi värderar de yrkesgrupper vi möter när vi är som allra mest i behov av hjälp. När vi föder, och när vi föds. När vi blir sjuka, när vi blir gamla 12 och när livet närmar sig sitt slut. Vid alla dessa tillfällen behöver vi den personal som vårdar, som bryr sig om, som tar hand om oss. Det är yrkesgrupper som utmärker sig i två avseenden: De är dominerade av kvinnor, och de har alldeles för dåliga arbetsvillkor. De flesta av oss har upplevt den. Den där oändliga tacksamheten man känner över ett gott bemötande från sjuksköterskan när man håller på att gå sönder av oro för en sjuk anhörig. Tacksamheten gentemot den barnmorska som tar sig tid att stanna och trösta när man är livrädd under sin första förlossning. Tacksamheten mot den personal som sjunger och skrattar med en dement farmor så leendet kommer tillbaka. Tacksamheten får aldrig reduceras till en applåd. Uppskattningen ska visas i höjda löner och bättre arbetstider. Det är dags att börja värdera kvinnodominerade yrken inom vård och omsorg för det ovärderliga jobb de faktiskt utför. För hundra år sedan fick kvinnor rösträtt i Sverige. Kvinnors frigörelse har byggt på tre viktiga förutsättningar: Politiskt inflytande, ekonomisk frihet och familjeplanering. Men rätten att bestämma över sin egen kropp är inte självklar för alla. För alltför många flickor och kvinnor i vårt land slår dörrarna igen när mensen kommer första gången. I familjehederns namn begränsas livet för tusentals, kanske hundratusentals unga och vuxna, och i dess mest extrema former kan det kosta en kvinna livet. Varje kvinna har rätt att bestämma över sin kropp. Vem hon vill ha sex med, och inte ha sex med. Hennes vilja kan inte köpas, 13 den får inte begränsas, den får inte hotas - den är okränkbar. Vilka barn hon ska föda eller inte är hennes beslut - ingen annans. Vad hon vill arbeta med, var hon vill bo och vem hon vill umgås med är hennes val. Ingen annans. Kampen för kvinnors frihet inleddes för över hundra år sedan. Men den är lika aktuell idag. Vi kommer aldrig backa från den feministiska kampen för fullständig frihet för alla. Det är sommar nu. En fantastisk tid att vara ute i naturen. Vandra bland krokiga fjällbjörkar eller bada i Östersjön. Dyka vid Kullaberg eller besöka urskogen i våra nationalparker. Allemansrätten ger alla Sveriges 10 miljoner invånare tillgång till naturen. I Sverige behöver man inte kunna köpa en strandvilla för tiotals miljoner kronor för att få njuta av havet, och våra nationalparker och naturreservat har skyddat

stora områden natur från skövling. Men vår natur är hotad. Våra hav blir allt mörkare av den hårdare exploateringen längs kusterna och tvingar bort ålgräsängarna, fiskarnas barnkammare. Kalhyggen orsakar stora utsläpp av växthusgaser och förstör renarnas möjlighet att beta lavar på vintern. Vi är många som har skänkt pengar för att rädda Borneos skogar för orangutangerna eller protesterat mot skövlingen av regnskogen i Amazonas. Nu behöver vi samma engagemang för våra egna urskogar, och för det svenska urfolket. För klimatkrisen är allvarlig. Men lika allvarlig är den förlust av biologisk mångfald vi ser i Sverige och andra länder. Det har sagts att om Miljöpartiet får fortsätta att skydda fler skogar från att huggas ner, kommer vi göra skogen till ett museum. Men en levande skog är allt annat än ett museum. Den är tvärtom, något ytterst levande. Ett hem för tusentals arter. För fåglar, djur och växter. Hugger vi ner våra sista urskogar kommer däremot våra barn och barnbarn att få åka just till ett museum för att se en riktig skog. Nej, vi vill inte göra skogen till museum. Vi vill istället se ett aktivt och hållbart skogsbruk, där det lönar sig att bruka skogen ansvarsfullt. Intresset ökar bland skogsägare för att ställa om till hyggesfritt bruk och vi vill underlätta för dem. Göra det lätt och lönsamt att göra rätt. Att skydda våra skogar och stränder är en avgörande fråga för en levande landsbygd. En avgörande fråga för vår framtid. För det handlar om att skydda vår fantastiska natur och vår oersättningsbara artrikedom så att de finns kvar för våra barn och barnbarn. Det handlar om allemansrätten, om att naturen är till för alla. Inte bara några få. Inte bara för de rika. Jag hoppas att alla ni som lyssnar kommer få möjlighet att njuta av sommaren, en period av vila, om ni inte redan har det. Att ni får gå ut i skog och mark och njuta av sol, skugga och fågelsång. Jag hoppas att ni får vara friska och att ni är rädda om varandra. 15 Jag önskar er en riktigt skön sommar. Tack.

Källa

<div><https://almedalsveckan.info/2124></div>

Taggar

2020-tal, 2021, Almedalen, Kvinna, Miljöpartiet, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/marta-stenevi-almedalstal-2021>